

Geodatarapporten 2022-2023

Sverige står inför stora utmatningar för att ställa om till ett socialt, miljömässig och ekonomiskt hållbart samhälle. En nyckel i denna omställning är att alla organisationer bidrar utifrån sina förutsättningar.

En aktuell fråga handlar om hur organisationer minskar sin påverkan på klimatet samtidigt som de förbättrar sin motståndskraft mot klimatförändringar.

Innehåll

Inledning	3
Sammanfattning	4
Hållbarhetsfrågornas påverkan på arbetet	6
1 Identifierade behov och aktuella frågor i branschen	
Arbetet med hållbarhet i olika organisationer	8
Användning av fastighetsinformation eller kartjänster i arbetet	9
Fokus på hållbarhet har ökat	10
Samhället driver arbetet inom hållbarhet	11
Standarder och datadrivna mätetal	12
2 Data – tillgång och tillgänglighet	
Datatillgång och tillgänglighet	14
Bristen på datatillgång varierar	15
Öppna data gör offentlig information mer tillgänglig	16
3 Analys – för att omvandla data till kunskap	
De största hindren för att genomföra analyser	18
GIS och dataanalys kan bidra	19
Klimatrelaterade risker är en viktig del av riskbedömningar	20
Slutsats Geodatarapporten 2022-2023	21

Vad är klimatanalys?

Klimatanalys är samlad riskanalys kring ett förändrat klimat

Ett förändrat klimat påverkar riskbilden för klimatrelaterade händelser i samhället, bland annat genom en ökad frekvens av extremväder. Med geografisk information går det att räkna ut var riskerna är som störst och hur dessa områden kommer att påverkas vid händelser som storm eller översvämning.

Med avancerade datamodeller och AI-teknologi går det exempelvis att med hög precision förutse vilka byggnader på en fastighet som är mest utsatta för klimatrelaterade risker.

Geodatarapporten 2022-2023 har fokus på dataanalys för hållbar samhällsutveckling

För fjärde gången har Metria gjort en samhällsspaning och sammanställt en rapport som denna gång fokuserar på hur analys av geodata kan hjälpa oss att möta utmaningarna med ett förändrat klimat och bidra till en mer hållbar utveckling av samhälle och näringsliv.

I årets rapport fokuserar vi på följande områden:

1. Data: tillgång och tillgänglighet – För att kunna genomföra högkvalitativa analyser inom klimatområdet krävs data med hög upplösning och hög noggrannhet. Hur ser svenska organisationer på denna utmaning? Är data tillgängligt i tillräcklig omfattning?
2. Analys: omvandla data till kunskap – Hur kan analys av klimatrelaterade risker bidra till en mer hållbar samhällsutveckling?

Vi hoppas att du finner rapporten intressant och att den ger nya insikter som leder till smartare, säkrare och mer hållbara beslut i din organisation.

Stort tack till alla bidragande respondenter som givit oss underlag till den här rapporten!

Om du har frågor eller vill veta mer, kontakta oss gärna!

Vänliga hälsningar,

Jonas Åkerman
VD Metria AB

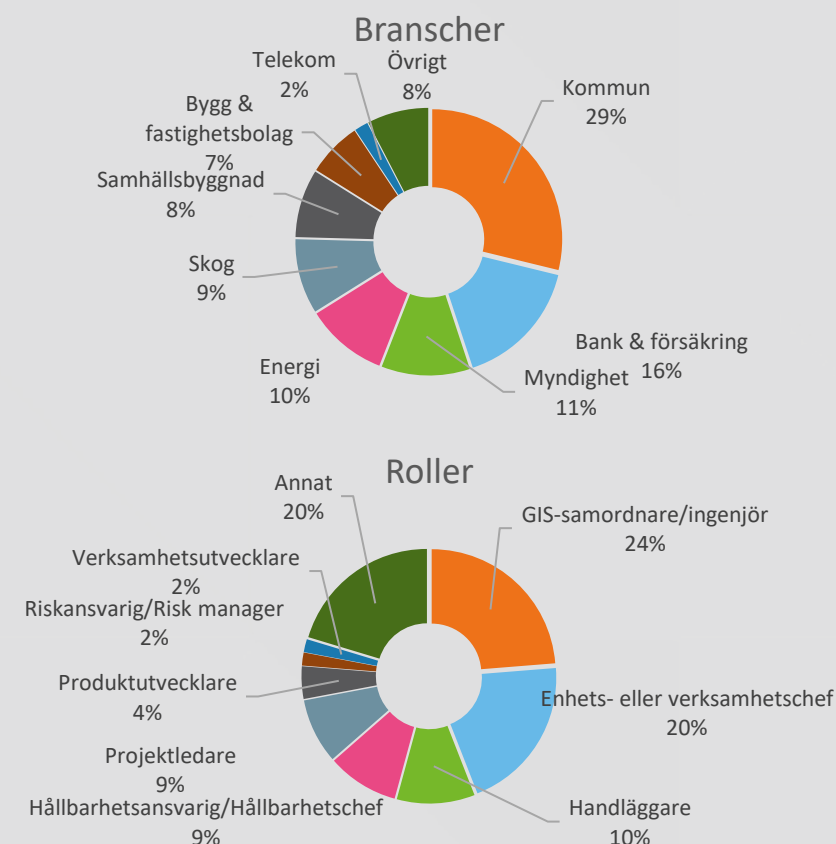

Fakta om respondenterna

Geodatarapporten baseras på en undersökning som besvarades av 118 personer verksamma inom olika branscher och roller.

De branscher/segment som står för störst andel svar är kommun (29%), bank och försäkring (16%), myndigheter (11%) samt energi (10%). Bland de roller som har besvarat enkäten finns företagsledare, GIS-ingenjörer, produkt- och verksamhetsutvecklare samt personer som arbetar med miljö- och hållbarhetsfrågor och riskanalys.

60% av svaren kommer från organisationer med fler än 250 anställda.

Analys av data kan bidra till ännu större nytta i verksamheten

Det har framkommit i vår enkätundersökning att en övervägande majoritet, 88 procent, anser att analys av data kan bidra till ännu större nytta i verksamheten i framtiden framför allt inom fysiska klimatrisker, hållbar samhällsutveckling och klimatrelaterade omställningsrisker.

Ett hållbarhetsarbete är inte endast en hållbarhetsstrategi

Svaren i enkäten indikerar att hållbarhetsarbete inte bara baseras på att uppfylla lagkrav och samhällets förväntningar utan även handlar om kundkrav och en affärsstrategi som en konkurrensfördel.

Prioriterade hållbarhetsområden - energi, klimat och biologisk mångfald

De hållbarhetsfrågor som svenska verksamheter har högst på agendan är dels klimatrisker och klimatförändringar, energieffektivisering, dvs minska energianvändningen och använda förnybar eller återvunnen energi hur man kan hushålla med resurser, dels biologisk mångfald, hållbara städer och samhällen i stort.

Data för analys och beslut inom hållbarhet

Undersökningen visar att de största hindren för att genomföra analyser anses vara bristande kunskap, budgetbegränsningar och bristen på tillgänglig data. Den data som upplevs saknas är bland annat data från leverantörer, högupplöst marktäcke och klimatrisker gällande till exempel fastigheter och vissa fordonstyper.

Ändå uppger 39 procent att de har tillgång till den data som behövs för att ta välunderbyggda beslut inom hållbarhet. Den data som främst används för att analysera och rapportera klimat- och miljöfrågor uppges vara digitala kartor, karttjänster eller olika typer av geodata samt information om fastigheter.

Resultatet av enkätundersökningen visar att den data som används mest för att analysera och rapportera klimat- och miljöfrågor är digitala kartor, karttjänster eller olika typer av geodata (64 procent) samt information om fastigheter (43 procent) och fordonsinnehav (40 procent).

Hållbarhetsfrågor på agendan

Vi ser att hållbarhetsfrågorna under pandemin klättrat högt upp på agendan i många organisationer och nu är mer affärskritisk och angelägen än någonsin.

På frågan om vilka hållbarhetsfrågor som ligger högst upp på agendan, har de flesta respondenter svarat;

- › Klimatrisker
- › Minskad förbrukning
- › Hushålla med offentliga resurser
- › Klimat och konsumtion/inköp
- › Klimat och biodiversitet
- › Regelkrav från EU och Sverige
- › Klimat, biologisk mångfald, kretslopp
- › Klimatförändringar, hållbart omhändertagande av dagvatten

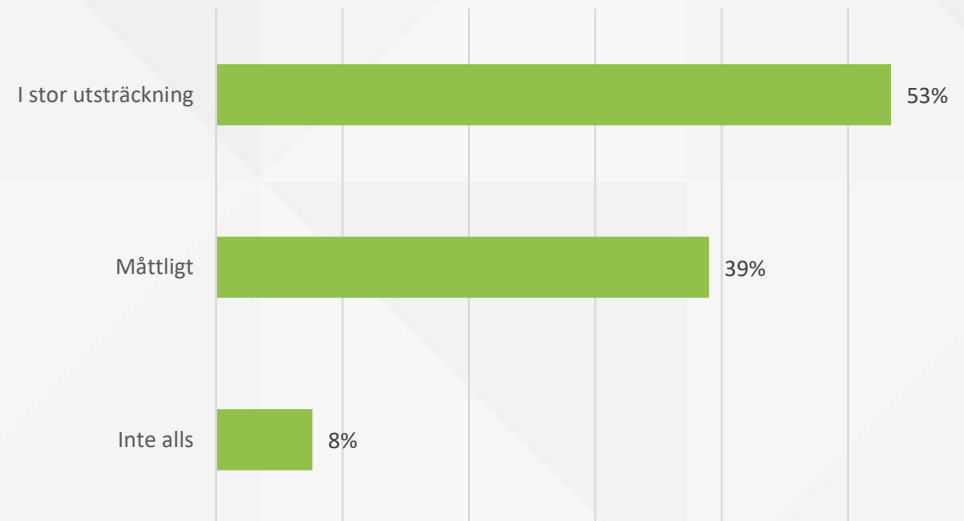
På Metria ser vi sedan en tid tillbaka ett stort fokus på både klimat och biodiversitet inom flera branscher, något som svaren i årets enkät bekräftar.

I december 2022, vid COP15-mötet i Montreal, tecknade världens länder ett avtal för biologisk mångfald som kommit att kallas en motsvarighet till vad Parisavtalet är för klimat. Avtalet har bland annat målsättningen att förlusten av biologisk mångfald stoppas och vänds till år 2030. Något som vi tror kommer sätta ökad fokus och aktivitet runt olika typer av natur och miljöfrågor.

Hållbarhetsfrågornas påverkan på arbetet

Mer än 53 procent uppger att hållbarhetsfrågor påverkar deras arbetsuppgifter *i stor utsträckning* och *måttligt* för närmare 40 procent.

1 Identifierade behov och aktuella frågor i branschen

"En kombination av egna förväntningar, samhällsförväntningar och kundkrav nu och i framtiden."

Respondent från energibranschen.

Arbetet med hållbarhet i organisationer

Drygt 27 procent uppger att de arbetat med hållbarhetsfrågor fokuserat i mer än 15 år, nästan 11 procent i 10-15 år och närmare 23 procent 5-10 år.

"Vi arbetar skadeförebyggande för att förhindra att skador uppstår genom att sprida information och påverka kunder och beslutsfattare i samhället. Varje skada som kan undvikas är en vinst för miljön, individen som drabbas och för samhället i stort.

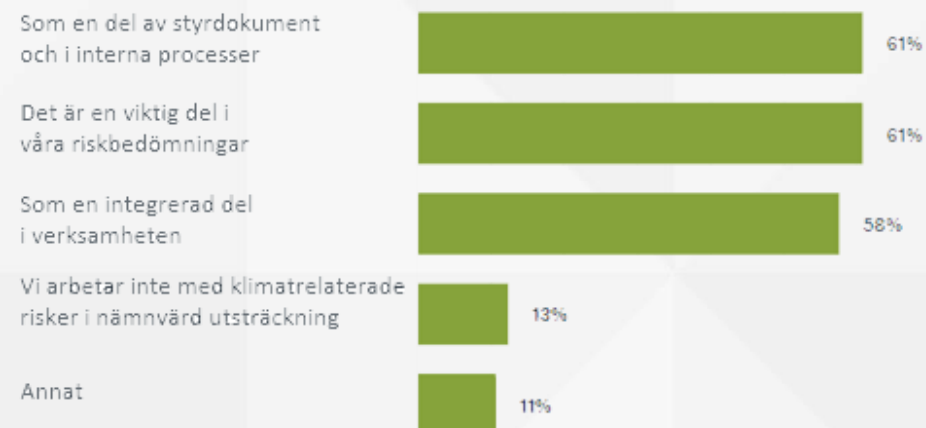
Vår mest prioriterade hållbarhetsfråga är klimatrisker. Vi gör klimatscenarioanalyser som blir en del av vårt riskhanteringsarbete."

GIS-samordnare på försäkringsbolag

"Hållbarhet är inkluderat i allt vi gör".

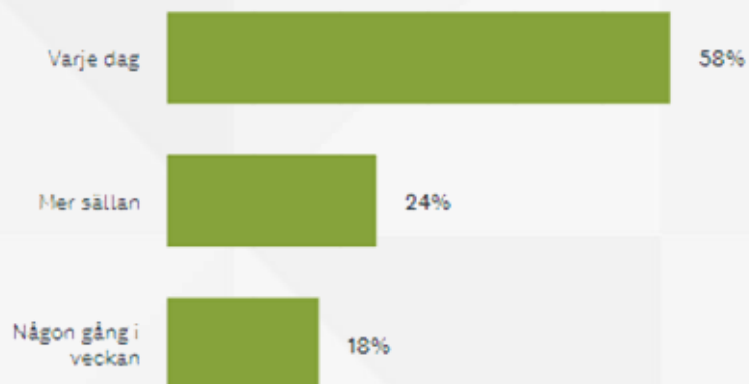
Respondent inom bank/försäkring

Hur arbetar ni med klimatrelaterade risker idag?

Användning av fastighetsinformation eller karttjänster i arbetet

Mer än 58 procent uppger att de använder fastighetsinformation eller karttjänster i sitt arbete varje dag och närmare 17 procent någon gång i veckan.

Tillgång till fastighetsinformation är affärskritiskt

– Med Metrias hjälp har vi numera alltid tillgång till den fastighetsinformation vi behöver för att på ett snabbt och enkelt sätt ge våra kunder den service de efterfrågar, oavsett var i landet de befinner sig, säger Maria Gräsgårds, produktchef på Dina Försäkringar.

Vad är fastighetsinformation?

I Sverige finns ca 3,4 miljoner fastigheter. Information om samtliga finns registrerade i Fastighetsregistret där det bland annat finns uppgifter om fastighetsbeteckning, adresser, fastighetsägare, köpeskilling, taxeringsvärden, areal, koordinater, byggnader, inteckningar och servitut.

Fokus på hållbarhet har ökat

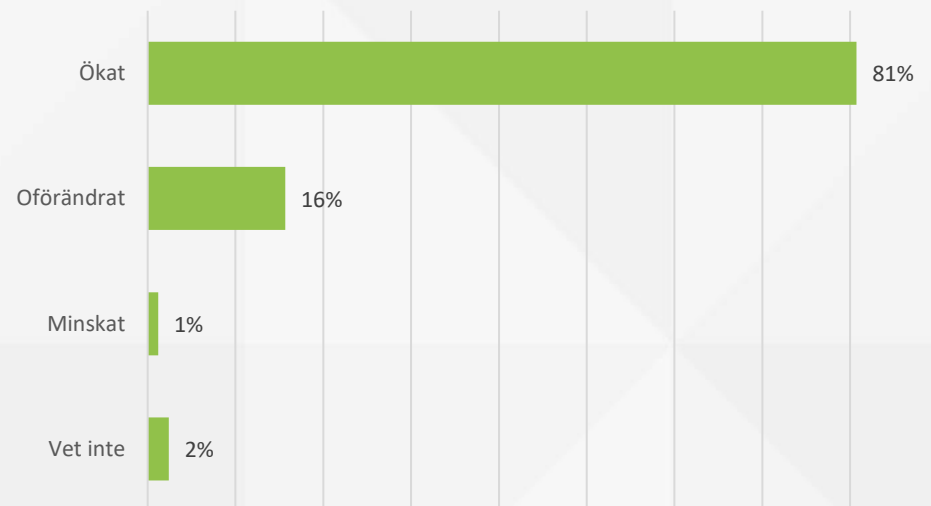
Drygt 80 procent uppger att hållbarhetsfrågorna har fått ökad betydelse de senaste åren.

"Det har ökat markant och väntas fortsätta öka. Den bank som inte hänger med kommer inte bli valbar i framtiden."

Respondent inom bank & försäkring

"Hållbarhet lyfts mer i alla branscher och i stort i samhället för att få till en nödvändig förändring i alla led."

Respondent från energibolag

Samhället driver arbetet inom hållbarhet

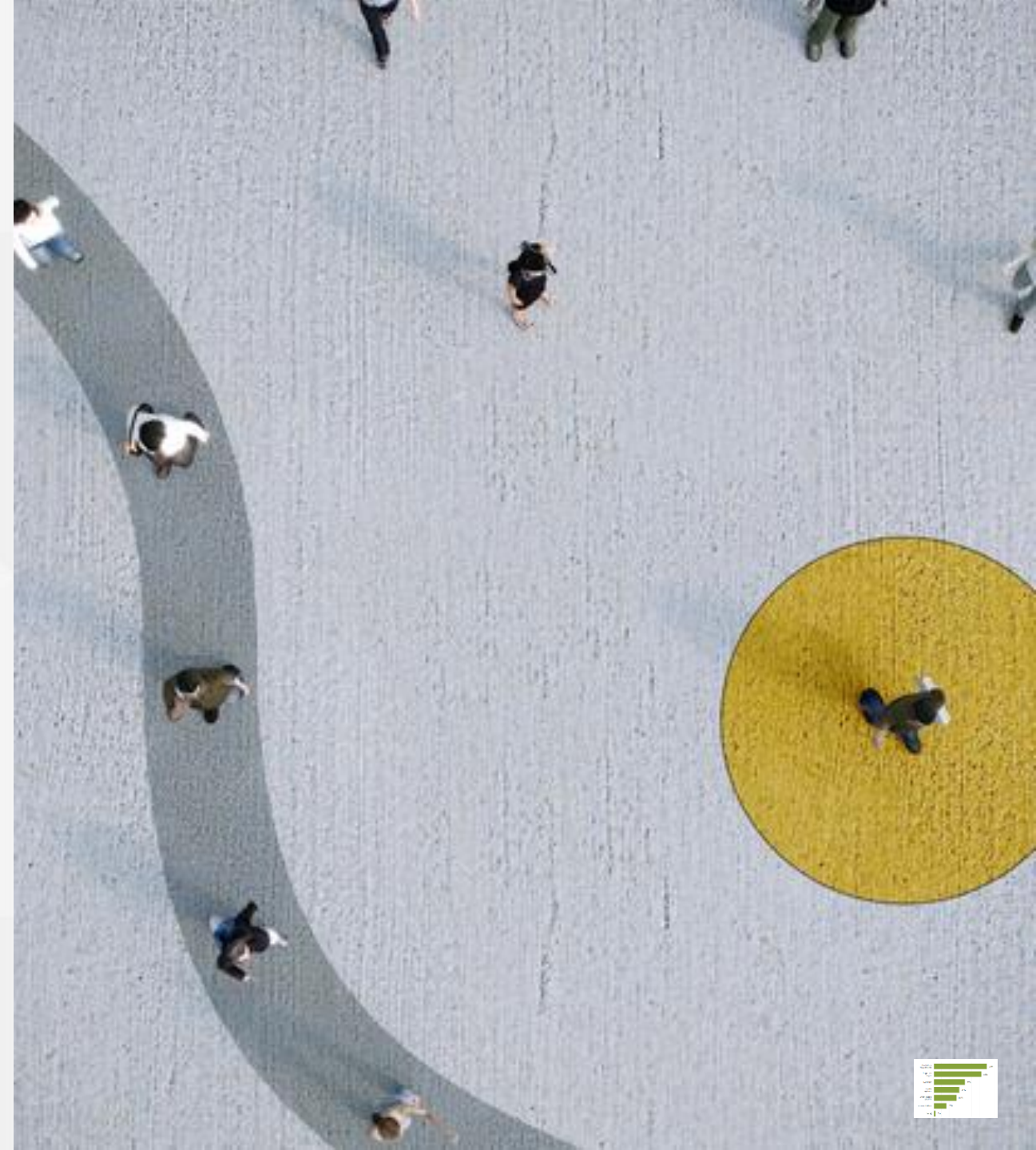
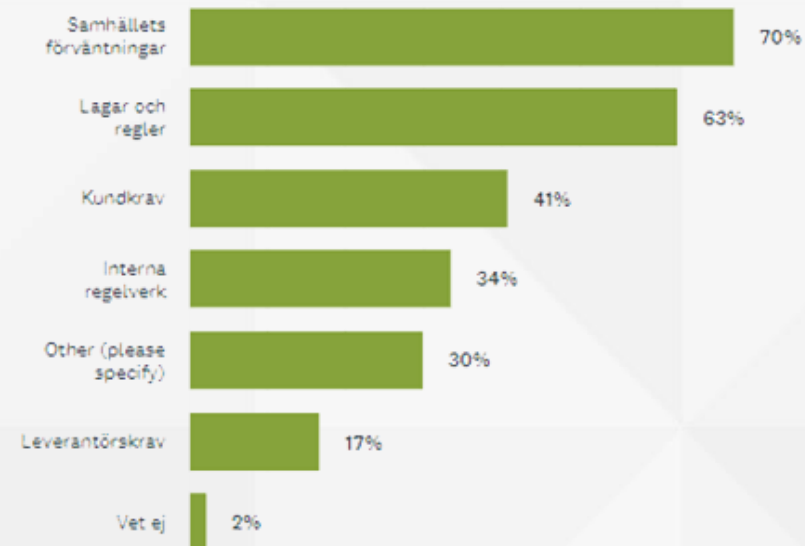
70 procent uppger att det är samhällets förväntningar som driver arbetet inom hållbarhet och 62 procent menar att det är lagar och regler som styr. Men även 41 procent uppger att kunderna ställer krav på hållbarhet. Interna regelverk uppges styra hållbarhetsarbetet till 34 procent.

"En kombination av egna förväntningar, samhällsförväntningar och kundkrav nu och i framtiden."

Respondent från energibolag

"Egna krav på oss själva, våra aktieägare och våra finansörer. "

Respondent från fastighetsbolag

Standarder och datadrivna mätetal

EU taxonomin som ska fungera som gemensamt språk och måttstock för att klassificera vilka ekonomiska aktiviteter som är miljömässigt hållbara, nyframtagna biodiversitetsindex, Parisavtalets miljömål – för att nämna några agerar alla för att möjliggöra standardiserat språkbruk, datadrivna mätetal (science based targets) och motverkan av grön målning (green-washing).

Flera av svarande organisationer i årets rapport nämner uttryckligen hållbarhetsfrågor som en integrerad del av affärsstrategier och organisationens fortsatta utveckling – för att möjliggöra fortsatt utveckling av hållbarhetsarbete på det sättet krävs tydliga mätetal, målsättningar och möjlighet till påvisad effekt. På det här området går utvecklingen framåt men ytterligare steg behövs för att facilitera de arbeten som görs inom både offentliga och privata sektorer.

Ett illustrerande exempel från årets enkät tar upp klimatkompensation (även kallat kolkrediter) som ett område där ökade standarder och tydlighet krävs, detta för att bland annat säkerställa att inte kolkrediten säljs flera gånger.

Det vill säga att samma område av klimatkompenserande bevarande inte nyttjas flera gånger som kompensation för en organisations andra verksamhetsutsläpp. Detta renderar klimatkompensationen utan verkan.

Det finns mätmetoder och standarder för att hantera bland annat detta men, som mycket inom hållbarhetsområdet, är det ett område under utveckling och ytterligare steg behöver tas.

2 Data – tillgång och tillgänglighet

Datatillgång och tillgänglighet

Fokus på hållbarhetsområdet har ökat kraftigt de senaste fem åren, detta föranleder ett ökat data- och informationsbehov inom många, för att inte säga samtliga, branscher.

81% av svarande på enkäten uppger att det ser ett ökat fokus på hållbarhetsfrågor de senaste fem åren. Intressant nog visar inte rapporten ett särskilt upplevt ökat fokus för de svarande som uppger att hållbarhetsfrågor utgör en stor del av deras arbetsuppgifter, samt svarande som uppger att det på daglig basis använder fastighetsinformation eller karttjänster i sitt arbete. Något som vittnar om att den ökade hållbarhetsfokus slår brett över både roller och arbetsuppgifter.

En annan intressant aspekt är hur hållbarhetsfrågor generellt, och klimatfrågor specifikt, träffar organisationer inom olika branscher. Även inom olika områden hos en organisation kan det som i huvudsak driver arbetet och behovet skilja sig beroende på arbetsuppgifter.

Det är tydligt att klimatfrågor, till skillnad från branschspecifika regelverk, krav och trender träffar oss alla – däremot har olika aktörer olika roller att spela i samhällsomställningen. Det leder till olika behov kopplat till data, analyser och verktyg.

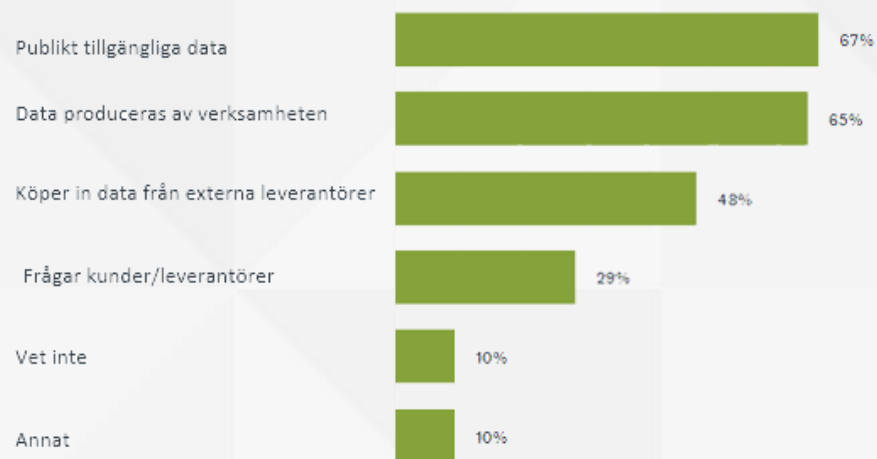
På frågan vad som i huvudsak driver och styr arbetet inom hållbarhet för de svarande var följande svar de mest frekvent förekommande: 71% samhällets förväntningar, 62% lagar och regler och 41% kundkrav.

Även fritextsvaren i vår enkät visar en tydlig bild på organisationer som ser hållbarhetsfrågor som en viktigt del i organisationernas framtida utveckling.

Bristen på datatillgång varierar

67% svarar att de nyttjar publikt tillgänglig data, 65% att de använder olika data producerat av den egna verksamheten, 48% anger att de köper data från externa leverantörer och 29% frågar kunder eller leverantör för att få tag på data.

Som nämns tidigare i rapporten visar svaren att olika branscher upplever olika databehov och ser därför till viss del olika brister i den data de har tillgängliga. Sammanlagt svarar 47% - det vill säga färre än hälften av deltagarna i årets rapport - att de har tillgång till den data de behöver för att fatta väl underbyggda beslut inom hållbarhetsområdet.

Det sammanställda behovet visar därför på en generell utmaning att inom kommande år, i raskt ökande takt, öka tillgänglighet, kvalitet och pålitlighet på relevant data inom hållbarhetsområdet.

Öppna data gör offentlig information mer tillgänglig

Öppna data-direktivet syftar till att göra offentlig information mer tillgänglig. Det innebär bland annat att olika aktörer i samhället ska kunna använda offentlig information för att skapa nya produkter och tjänster.

Datamängder som anses som värdefulla kan tillgängliggöras

Inom de närmsta 1-2 åren kommer myndigheter i högre utsträckning än tidigare tillgängliggöra datamängder som identifierats som särskilt värdefulla datamängder som öppna data. Det är en positiv utveckling på området datatillgänglighet.

Det här rör data inom en rad olika områden och kan vara av positiv betydelse när det kommer till data-tillgänglighet inom hållbarhet, natur och klimat framåt.

Tillgänglighet till satellitdata

Satellitdata har blivit ett allt viktigare verktyg, bland annat i arbetet med att övervaka jordens miljö och klimat.

Något som har varit avgörande för satellitdatas ökande betydelse är den kraftigt ökade dataström som är resultatet av stora satsningar på jord-observationssatelliter under de senaste decennierna. Där märks framför allt det europeiska Copernicusprogrammet, som består av ett stort antal satelliter och informationstjänster som tillhandahåller aktuell, användaranpassad information av hög kvalitet. Data från Copernicusprogrammets Sentinel-satelliter är gratis och öppet tillgängliga.

Samtidigt som nya satelliter ger oss ständig ny information finns det också satellitdata att tillgå från flera årtionden tillbaka. Det gör det nu möjligt att se och analysera trender i data.

Till detta kommer den snabba tekniska utvecklingen som möjliggör bearbetning av mycket stora datamängder och att göra kvalitativa analyser som tidigare inte varit möjliga.

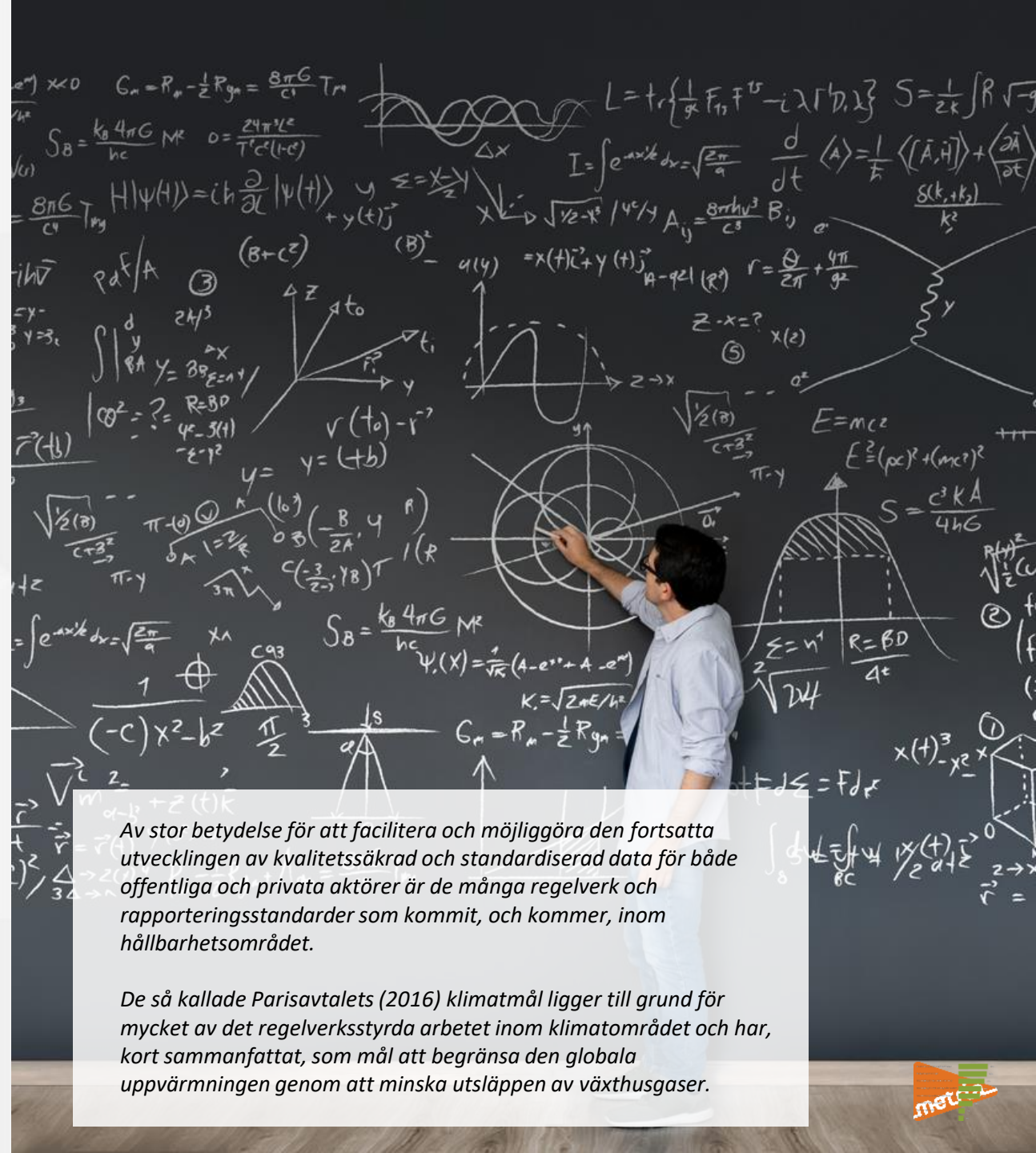
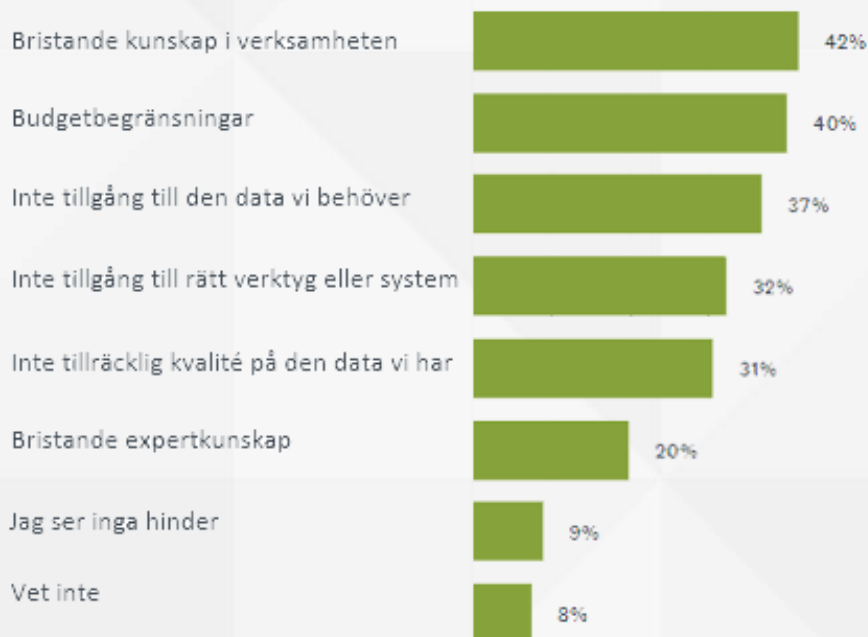
A photograph of a business meeting. Several people in business attire are gathered around a table. One person is pointing at a tablet displaying a bar chart. Another person is holding a pen over a notebook. The table is covered with various documents featuring charts, graphs, and tables. A laptop is visible on the left side of the frame. The overall scene suggests a collaborative work environment focused on data analysis.

3 Analys – för att omvandla data till kunskap

De största hindren för analyser

Bland de hinder som finns för att göra analyser av data - specifikt inom klimatområdet - listas en bred spridning av utmaningar. Brist på tillgång till data som behövs ser 37% av de svarande som en utmaning. Övriga hinder som ligger högt på svarslistan vittnar om ett växande område där både data, standarder och kunskap har en bit kvar innan de möter de marknadsmässiga behoven. Även bristande kunskap i verksamheten, inte tillgång till rätt verktyg eller system samt inte tillräcklig kvalitet på den data som finns tillgänglig ses som hinder.

Vilka är de största hindren för att genomföra analyser i din organisation?

Av stor betydelse för att facilitera och möjliggöra den fortsatta utvecklingen av kvalitetssäkrad och standardiserad data för både offentliga och privata aktörer är de många regelverk och rapporteringsstandarder som kommit, och kommer, inom hållbarhetsområdet.

De så kallade Parisavtalets (2016) klimatmål ligger till grund för mycket av det regelverksstyrda arbetet inom klimatområdet och har, kort sammanfattat, som mål att begränsa den globala uppvärmningen genom att minska utsläppen av växthusgaser.

GIS och dataanalys kan bidra

Geografiska informationssystem (GIS) och dataanalys kan bidra till hållbar samhällsutveckling på många sätt. Genom att samla in, hantera och analysera geografisk information kan kartor och visualiseringar skapas för att förstå och identifiera olika problem och utmaningar i samhället. Till exempel kan geografisk information användas för att identifiera områden där klimatrelaterade risker förekommer för att skapa beslutsunderlag för mer informerade beslut för att hantera dessa.

Dataanalys har också en viktig roll när det gäller att planera och genomföra hållbara projekt på ett effektivt sätt. Till exempel kan analyserad geodata användas för att identifiera optimal placering av förnyelsebar energiproduktion. Dataanalys kan också användas för att utvärdera effekten av olika hållbarhetsåtgärder.

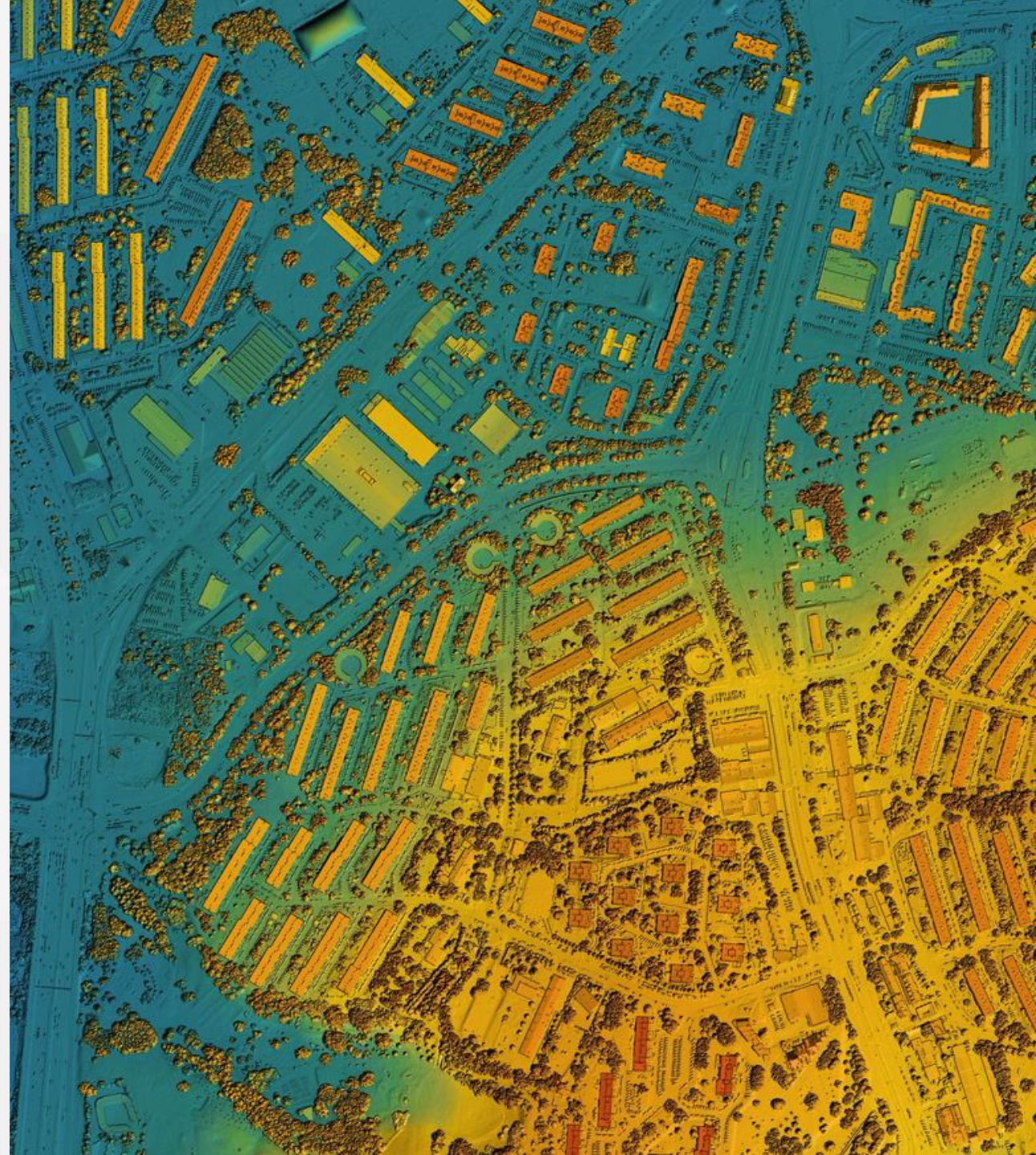
GIS och dataanalys kan användas för att öka medvetenheten om hållbarhetsfrågor och för att engagera allmänheten i arbetet med att skapa en hållbar samhällsutveckling.

GIS-baserade kartor och visualiseringar kan till exempel användas för att skapa kampanjer för offentligt engagemang för att öka medvetenheten om miljöfrågor och för att uppmuntra individer och samhällen att vidta åtgärder för en hållbar samhällsutveckling.

GIS och dataanalys är viktiga komponenter som bidrar till ökade insikter och stödjer beslutsfattande för hållbar samhällsutveckling genom att möjliggöra bättre förståelse för komplexa problem och bidrar till bättre utvärdering av hållbara lösningar.

”Alla större beslut fattas först efter en bedömning av hur det påverkar alla tre dimensioner av hållbarhet. Vi försöker ha med oss ett hållbarhetstänk från start till mål i våra arbetsuppgifter och balansera de olika dimensionerna så gott det går.”

Respondent på myndighet

Klimatrelaterade risker är en viktig del av riskbedömningar

Mer än hälften (61%) av respondenterna har svarat att klimatrelaterade risker är en viktig del av riskbedömningar och att de arbetar med dessa som en del av styrdokument och i interna processer.

Klimatrelaterade risker är en integrerad del i verksamheten

Bland de organisationer som har svarat att klimatrelaterade risker är en integrerad del i verksamheten är 59% certifierade enligt ISO 14001, jämfört med 32% för hela urvalet av respondenter.

Av de miljöcertifierade organisationerna uppger samtliga att de arbetar med klimatrelaterade risker i någon grad. Av de som har svarat 'Nej' eller 'Vet ej' på frågan om miljöcertifiering uppger 13% att de inte arbetar med klimatrelaterade risker i nämnvärd utsträckning.

Otydligt mellan klimatrelaterade- och hållbarhetsrisker

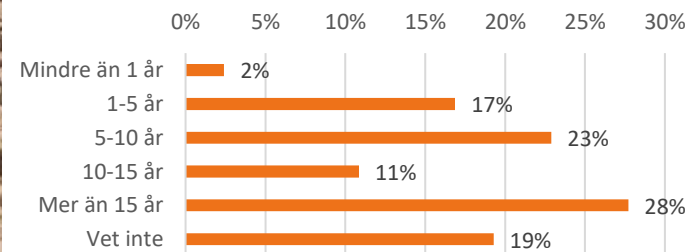
Av de som har svarat att företaget/organisationen inte arbetar med klimatrelaterade risker i nämnvärd omfattning finns bland annat ett antal mindre bolag (<10 anställda) inom GIS-intensiv verksamhet.

Det framkommer också i undersökningen att det kan vara svårt att dra en tydlig linje mellan klimatrelaterade risker specifikt och hållbarhetsrisker mer generellt.

"Vi jobbar brett med allt från klimat och social hållbarhet. Just nu mycket fokus på klimat, klimatanpassning, social hållbarhet."

Hållbarhetsanalytiker inom bygg & fastighet

Antal år med fokus på hållbarhetsfrågor (alla svar)

Geodatarapporten 2022-2023

Sverige står inför stora utmaningar för att ställa om till ett socialt, miljömässig och ekonomiskt hållbart samhälle. En nyckel i denna omställning är att alla organisationer bidrar utifrån sina förutsättningar. En aktuell fråga handlar om hur organisationer minskar sin påverkan på klimatet samtidigt som de förbättrar sin motståndskraft mot klimatförändringar.

Hållbarhetsfrågor av olika slag hamnar allt högre på agendan

Svaren på enkäten indikerar att hållbarhetsfrågor inom flera olika områden hamnar allt högre på Svenska verksamheters agendor. Svaren visar också på utmaningar både gällande budget och expertkompetens inom organisationer samt att tillgång till kvalitativ och tillförlitlig data. Inom datatillgänglighet ser vi trots utmaningar positiva trender och tror på utökade möjligheter tack vare ny teknik och nya regelverk framåt.

Samhällsförväntningar ihop med regulatoriska krav driver på utvecklingen

Det är viktigt att Svenska företags arbete med hållbarhet drivs framåt. En utveckling som sker och svaren i enkäten indikerar att de största anledningarna till detta är samhällets förväntningar och regulatoriska krav. En utveckling vi tror kommer fortsätta öka och därigenom fortsätta driva viktiga frågor som datatillgänglighet, science-based targets och motverkan av green-washing framåt.

Det vi gör idag ska vara bra i morgon

Metria betraktar hållbarhetsarbetet som en integrerad och prioriterad komponent i all vår verksamhet. Vi arbetar aktivt för att skapa affärslösningar som ger största möjliga mervärde för våra kunder utan att ge avkall på miljömässig, social eller ekonomisk hållbarhet. I en värld full av intressanta affärsmöjligheter ser vi dessa två grundkrav – kundnytta och hållbarhet – som sunda avgränsningar för såväl för samhället omkring oss som vår egen verksamhet.

Hållbarhet hos Metria

Vi har som bolag en målsättning att tillgodose samhällets och näringslivets behov av geografisk information på ett tillförlitligt, ansvarsfullt och hållbart sätt. I linje med vår målsättning har vi valt ett antal fokusområden. Kontinuerligt arbete, uppföljning och styrning inom dessa har till syfte att stärka Metrias verksamhet och Metria som ett gott exempel på ansvarsfullt och hållbart företagande.

Metria är certifierat inom ISO 14001 Miljö, ISO 9001 Kvalitet samt ISO 27001 Informationssäkerhet.

Miljöcertifieringen är ett bevis på att Metria har byggt upp ett miljöledningssystem som bland annat omfattar rutiner för ständiga förbättringar, hantering av styrande- och redovisande dokument och lagefterlevnad.

Att det finns en miljöpolicy och dokumenterade miljömål och handlingsplaner samt planlagda och godkända miljörevisioner. Att hålla en hög kvalitet i leveransen av våra produkter och tjänster och därmed göra våra kunder nöjda är en viktig hållbarhetsfråga. Metria har ett etablerat ISO 9001 certifierat kvalitetsledningssystem.

CERTIFIKAT

Detta certifikat intygar att ledningssystemet hos:

Metria AB

Huvudkontor: Lantmäterigatan 2d, 802 64 Gävle, Sverige

Ytterligare platser enligt appendix sida 1-2

har granskats av Intertek och är i överensstämmelse med kraven i

ISO 14001:2015

Ledningssystemet är tillämpligt för:

Mätverksamhet, dataförädling, programutveckling samt konsulting inom området geografisk informationsteknik.

Certifikatsnummer:
1427261

Certifikatets ursprungsdatum:
24 januari 2012

Datum för certifieringsbeslut:
21 december 2020

Certifikatets utfärdandedatum:
15 januari 2021

Certifikatets sista giltighetsdag:
23 januari 2024

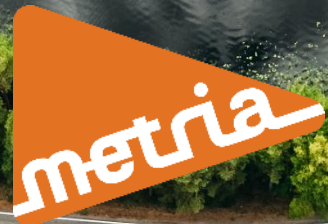
Intertek

Torbjörn Rudqvist
MD, Business Assurance Nordics

Intertek Certification AB
P.O. Box 1103, SE-164 22 Kista, Sweden

Insikter som ritar om kartan